

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/57/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5118212871
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5118212871.3

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a členov senátu JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: W. F., nar. X.XX.XXXX a C. F., nar. X.X.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, deti rodičov: matka - Mgr. H. F., rod. L., nar. X.X.XXXX, trvale bytom A., S. C. XXXX/X, t. č. M. W. U., T. XXX/X, právne zastúpená Advokátska kancelária JUDr. Kvetoslava Kolínová, s.r.o., so sídlom Žilina, Národná 10; otec - Ing. Y. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A., S. C. XXXX/X, právne zastúpený Advokátska kancelária Andrea Havelková, s.r.o., so sídlom Žilina, D. Dlabača 2748/28, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, na základe odvolania otca proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č. k. 37P/225/2018-229 z 16.8.2019, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu m e n í tak, že:

Otec je o p r á v n e n ý stretávať sa s maloletým C., nar. X.X.XXXX a maloletou W., nar. X.XX.XXXX, každý párný týždeň od piatku, kedy si deti prevezme v poobedňajších hodinách v predškolskom zariadení v čase zodpovedajúcom prevádzkovému režimu predškolského zariadenia, do nedele do 18:00 hod., kedy deti odovzdá matke v mieste jej terajšieho bydliska

a

každý nepárny týždeň v utorok a vo štvrtok od prevzatia detí v poobedňajších hodinách v predškolskom zariadení v čase zodpovedajúcom prevádzkovému režimu predškolského zariadenia vždy do 18:00 hod. toho-ktorého dňa, kedy deti odovzdá matke v mieste jej terajšieho bydliska.

Matka je povinná maloleté deti na styk s otcom pripraviť.

V prípade dôvodných prekážok, ktoré bránia styku otca s maloletými deťmi, si rodičia oznámia túto skutočnosť bez zbytočného odkladu telefonicky alebo iným vhodným spôsobom.

Otec má v takom prípade právo na náhradný termín styku s maloletými deťmi v rozsahu zodpovedajúcom stretnutiu, ktoré sa z titulu dôvodných prekážok neuskutočnilo.

Vo zvyšnej časti návrh otca z a m i e t a .

Neodkladné opatrenie p l a t í na čas do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vo veci úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva; eventuálne na čas do predbežnej vykonateľnosti takéhoto rozhodnutia.

Týmto sa m e n í uznesenie Okresného súdu Žilina č. k. 37P/225/2018-49 zo dňa 2.10.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10CoP/67/2018 z 13.12.2018.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením okresný súd zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia o úprave jeho styku s maloletými deťmi. Vychádzal z toho, že v danej otázke už bolo nariadené neodkladné opatrenie na čas do rozhodnutia o veci samej (uznesenie Okresného súdu Žilina č.

k. 37P/225/2018-49 z 2.10.2018 v spojení s potvrdzujúcim uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10CoP/67/2018 z 13.12.2018) a zároveň bola čiastočným rozsudkom schválená dohoda rodičov upravujúca na čas od 1.5.2019 do 31.8.2019 ich práva a povinnosti (aj) ohľadne stretávania detí s otcom. Túto úpravu považoval okresný súd za dostatočnú a konštatoval, že nenastala žiadna významná zmena rozhodujúcich okolností.

2. Zdôraznil, že inštitút neodkladného opatrenia je výnimočným procesným prostriedkom, ku ktorého využitiu súd pristupuje, keď sú ohrozené záujmy maloletých detí. Pokiaľ by súd aj v bežných veciach rozhodoval „za rodičov“, títo nebudú motivovaní vyvinúť úsilie o rodičovskú dohodu, ktorá je prvoradým riešením úpravy ich rodičovských práv. Dodal, že v súdnej veci je na september 2019 vytyčený termín (meritórneho) pojednávania.

3. Proti tomuto uzneseniu v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie otec, ktorý sa domáhal jeho zmeny tak, že bude nariadené neodkladné opatrenie upravujúce striedavú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté deti. Nesúhlasil so záverom, že oproti predchádzajúcej úprave nenastala žiadna zmena pomerov. Poukazoval na to, že v období máj až august 2019 boli deti s ním - práve na základe okresným súdom schválenej rodičovskej dohody - v intenzívnejšom kontakte, vrátane prespania v jeho domácnosti.

4. Otec rozhodne popieral, že by inštitút neodkladného opatrenia využíval účelovo. Naopak, prostredníctvom dotknutého legálneho procesného prostriedku sa snaží dosiahnuť rozšírenie rozsahu stretnutí so svojimi deťmi, keďže dohoda s matkou je v tomto smere nedosiahnuteľná. Zdôrazňoval určujúce hľadisko najlepšieho záujmu maloletých detí, do ktorého jednoznačne zapadá aj právo detí byť v intenzívnom kontakte s rodičom, ktorý ich nemá v bezprostrednej osobnej starostlivosti. Osobitne, ak v konkrétnostiach súdnej veci je zrejmé, že počas stretnutí s ním (s otcom) sú deti šťastné a spokojné. Aktuálny (v čase podania odvolania) rozsah stretnutí vyplývajúci z predchádzajúceho neodkladného opatrenia nie je postačujúci a nie je ani v najlepšom záujme detí.

5. Otec zopakoval, že je schopný o deti sa riadne postarať po celú dobu trvania ich stretnutí. Celkovo mal za to, že neexistuje žiadna prekážka zverenia detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov už v terajšom štádiu konania.

6. Kolízny opatrovník navrhol do rozhodnutia vo veci samej rozšíriť stretávanie maloletých detí s otcom; a to najmä z dôvodu, aby sa na ich výchove podieľali rovnomerne obaja rodičia.

7. Matka zostala v odvolacom konaní nečinná.

8. Otec po „zмене“ právneho zástupcu v rámci odvolacieho konania vykonal ešte podanie označené ako Doplňenie odvolania, ktorým však v zásade len zopakoval podstatu svojej prvotnej odvolacej argumentácie. Z daného titulu krajský súd dotknuté podanie neďával na vedomie ostatným účastníkom konania.

9. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) napadnuté uznesenie podľa § 388 CSP zmenil tak, ako je konštatované vo výroku tohto uznesenia.

10. Už v predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho senátu/súdu (uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10CoP/67/2018 z 13.12.2018) bolo poukázané na nutnosť „etapovitosti“ spôsobu priebehu a rozsahu stretnutí otca s maloletými deťmi. Takýto prístup bol rešpektovaný jednak v dotknutom rozhodnutí úpravou stretnutí od 1.1.2019 bez prítomnosti matky, ako aj neskorším rozhodnutím okresného súdu - čiastočným rozsudkom z 25.4.2019 - o úprave rodičovských práv na obdobie od 1.5.2019 do 31.8.2019.

11. V čase rozhodovania okresného súdu o posudzovanom návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia bola predmetná úprava ešte účinná a vo veci bol nariadený termín pojednávania na deň 19.9.2019, na ktorom bol predpoklad meritórneho uzavretia veci; minimálne na obdobie do rozvodu manželstva rodičov. Zrejme i pod vplyvom týchto súvislostí okresný súd k úprave stretnutí vo forme neodkladného opatrenia v auguste 2019 nepristúpil.

12. Z priebehu dotknutého pojednávania, ktoré podľa zvukového záznamu trvalo takmer 2 a pol hodiny, je nepochybné, že napriek opakovaným vysvetleniam a apeláciám zo strany konajúceho súdu (napokon taktiež i odvolacieho súdu už v spomínanom uznesení z 13.12.2018; bližšie napr. bod 18. jeho odôvodnenia) rodičia nie sú spôsobilí konštruktívne komunikovať a vzájomnou dohodou vyriešiť otázky úpravy styku otca s maloletými deťmi. Toto konštatovanie platí aj pre drobné modifikácie, ktoré sú absolútne bežnou súčasťou každodenného života. Rovnako popis tých istých (prežitých) udalostí

matkou a otcom vykazuje úplne diametrálne odlišnosti. Za takéhoto stavu je úprava stretnutí otca s maloletými W. a C. súdnym rozhodnutím nevyhnutnosťou.

13. Vzhľadom na vyššie uvedené spojitosti a už fakticky aj dlhodobejšie realizovanú etapovitosť v budovaní kontaktov maloletých detí s otcom nie je/nebol žiaduci „návrat“ k výrazne menšiemu rozsahu stretnutí. Uvedenému totiž zodpovedá (úplné) zamietnutie posudzovaného návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia za situácie, keď končilo obdobie upravené čiastočným rozsudkom z 25.4.2019 a malo dôjsť k „obnoveniu účinnosti“ prvotného neodkladného opatrenia z 2.10.2018. Najzásadnejšie sa pritom táto (spätná) zmena viaže k (ne)prespávaniu maloletých detí v domácnosti otca, ktorá otázka je v komunikácii a vo vzťahoch rodičov naďalej veľmi neuralgickým bodom.

14. Napriek tomu, že zo zvukového záznamu z pojednávania 19.9.2019 je pomerne zrejmy spôsob rozhodnutia okresného súdu v merite veci týkajúcej sa úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas do rozvodu ich manželstva, krajský súd považoval za nevyhnutné dočasne upraviť otázku stretnutí otca s maloletými deťmi spôsobom, ktorý bude aspoň čiastočne reagovať na objektívnu zmenu v intenzite kontaktov oproti rozhodovaniu odvolacieho súdu v decembri 2018. Na uvedenom závere nič nemení fakt, že môže ísť o úpravu doslova na niekoľko dní (možno týždňov) - do pojednávania okresného súdu nariadeného na deň 2.12.2019, ktoré zrejme vyústi do vydania meritórneho rozhodnutia. Nie je totiž možné vylúčiť, že z najrozmanitejších príčin (je nepodstatné, či objektívnych alebo subjektívnych) nebude na dotknutom procesnom úkone okresného súdu vec meritórne uzavretá, ktorá situácia by len zbytočne zvyšovala už tak značné napätie vo vzájomnom vzťahu rodičov, ktoré by malo bezprostredný dopad aj na maloleté deti.

15. Krajský súd za zodpovedajúce aktuálnemu stavu preukázania, resp. osvedčenia rozhodujúcich okolností prejednávanej veci a dočasnému charakteru inštitútu neodkladného opatrenia považoval úpravu stretnutí v celom rozsahu bez prítomnosti matky. Výslovne upravil stretnutia počas párneho víkendu od piatku do nedele (t.j. s prespaním maloletých detí v domácnosti otca) a počas nepárneho týždňa v popoludňajších hodinách v utorok a vo štvrtok. Vo zvyšnej časti bol návrh otca zamietnutý. Vzhľadom na značnú rozpornosť tvrdení matky a otca bez (pomerne výrazného) doplnenia dokazovania nie je možné v aktuálnom štádiu a vo forme neodkladného opatrenia rozhodnúť o striedavej osobnej starostlivosti.

16. V záujme minimalizovania nežiaducich stresujúcich situácií hneď na úvod styku otca s deťmi rozhodol o prevzatí detí otcom bezprostredne v/z predškolského zariadenia. Krajský súd nestanovil striktné (hodinou a minútou) konkrétnu dobu prevzatia maloletých detí, ale túto vymedzil len režimom samotného predškolského zariadenia. V oboch prípadoch (tak po víkendovom stretnutí, ako aj po stretnutiach v rámci pracovného týždňa) otec detí odovzdá matke o 18:00 hod. v mieste jej aktuálneho bydliska.

17. S poukazom na značné nedostatky vo vzájomnej komunikácii rodičov krajský súd aspoň rámcovo upravil aj otázky viažuce sa k nemožnosti realizovania stanovených stretnutí z objektívnych dôvodov (závažnejšie ochorenie rodičov alebo detí; neodkladné a nezastupiteľné pracovné povinnosti rodičov a pod.). V takomto prípade každý z rodičov je povinný bezodkladne telefonicky (alebo iným vhodným spôsobom - napr. SMS správou alebo e-mailom) informovať druhého rodiča o nemožnosti uskutočnenia stretnutia. Pokiaľ sa stretnutie v stanovenom čase neuskutoční má otec nárok na „náhradný termín“ v rovnakom rozsahu t.j. iný víkend alebo iné popoludnie v rámci pracovného týždňa.

18. Samozrejmosťou zostáva aj povinnosť matky detí na styk riadne pripraviť. Taktiež v tejto spojitosti odvolací súd poukazuje na svoje predchádzajúce vyjadrenia (bližšie bod 18. odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10CoP/67/2018 z 13.12.2018). Aj zo správy z mediačného procesu je zrejme, že pokiaľ sa matka príprave maloletých detí na stretnutie s otcom venuje, dotknuté stretnutie prebieha z pohľadu detí oveľa bezprostrednejšie a bezproblémovjšie. Tu je potrebné zdôrazniť, že matka dotknutú povinnosť nemá preto, aby zjednodušila situáciu otcovi (akoby sa snáď mohla matka nepresne domnievať), ale prioritne preto, aby uľahčila vlastným deťom zvládnutie priebežnej zmeny ich výchovného prostredia.

19. Napriek tomu, že rodičom sa neustále dostáva zo strany konajúcich súdov zdôrazňovania ich povinnosti v záujme maloletých detí konštruktívne komunikovať a napriek tomu, že tieto výzvy/ odporúčania sa dlhodobo míňajú účinkom, krajský súd opakovane poukazuje na prvoradú úlohu a zodpovednosť rodičov vo výchove maloletých detí. S určitým zjednodušením, ale presne vystihujúcim

podstatu prevažujúceho prístupu rodičov v súdnej veci možno konštatovať, že „nikto nedokáže deťom ublížiť viac ako ich vlastní rodičia“.

20. Pokiaľ nebudú rodičia schopní spracovať nezhody vo svojom manželskom/ /partnerskom vzťahu, budú tieto naďalej prenášať aj do vzťahu k maloletým deťom. Uvedené nie je o akejsi prehre vo vzájomnom súboji rodičov/manželov, ale o úplne normálnom a prirodzenom ústupku alebo kompromise, ktorý je jednoznačne v záujme maloletých detí. Obaja rodičia sú povinní výrazne potlačiť svoje vzájomne negatívne postoje a venovať sa prioritne vytvoreniu takých podmienok, aby maloleté deti čo najmenej pociťovali fakt rozpadu partnerského/manželského vzťahu rodičov.

21. Vo všeobecnosti odvolací súd dodáva, že nie je vylúčené v priebehu konania vo veci starostlivosti o maloleté deti zmenou neodkladných opatrení bezprostredne reagovať na zmeny v relevantných skutkových okolnostiach. Uvedené v plnej miere platí aj na prípady, kedy konajúci súd postupuje vo veci samej plynule a bez zbytočných prieťahov. Vzhľadom na procesnoprávne súvislosti a veľakrát až neústupčivosť rodičov totiž dotknuté konania trvajú aj niekoľko rokov. Nadväzne je plne primerané (okrem iného aj vzhľadom na postupujúci vek detí, ktorý faktor je najmä u detí predškolského veku bez ďalšieho veľmi podstatný) reagovať na zmenené okolnosti i zmenou dočasnej úpravy vo forme neodkladného opatrenia.

22. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu dovolanie **n i e** je prípustné.